

Szentiváni Újság

SANKTIWANER ZEITUNG

Elhunyt Csaba atya 8.

Szentiván plébánosától búcsúzunk

Március 15-ei megemlékezés 10.

Járvány idején sem maradhat el a forradalom és szabadságharc megünneplése

Közösség és kultúra 12.

Balasi Anikót, a falu új kulturális referensét mutatjuk be portrénkban

Könnyedén kertészkedni 14.

Lehet ásás, kapálás nélkül is kertet művelni? Csapó Attila, Szentiván kertésze ad tanácsokat

IMPRESSZUM

Főszerkesztő:
Sólyom Ágnes

Munkatársak:
Hajba András fotós
Lichtneckert Eszter
olvasószerkesztő-korrektor,
Mester-Kovács Erzsébet
szerkesztő-újságíró,
Palkovics Mária szerkesztő-újságíró,
Szima Roland tördelő

Felelős kiadó:
Pilisszentiván Község
Önkormányzata

Nyomdai munkák:
Virtuóz Kiadó
és Nyomdaipari Kft.
Felelős vezető: Tolonics Gergely

Megjelenik havonta
300 példányban.

SZERKESZTŐSÉG ÉS HIRDETÉSFELVÉTEL

06 30 971 3161
szentivaniujsgag@buzamezo.hu

2021/MÁRCIUS

A lapszámot március 16-án zártuk.
A címlapon: Huszárok március
15-én, fotó: Szima Roland

KÖVETKEZŐ LAPZÁRTA

2021. május 7.
A májusi szám május 26-án jelenik meg.

TERJESZTÉS

Májustól az újság kéthavonta jelenik meg, és minden háztartásba eljut.

Terjesztéssel kapcsolatos
ügyintézés:
Balasi Anikó kulturális referens
balasianiko@pilisszentivan.hu
06 30 126 1442

1% a civileknek

Idén is rendelkezhetünk adónk 1%-áról a civilek javára. Az alábbiakban közöljük a településünkön működő civil szervezetek listáját, melyek fogadhatják a felajánlást.

- Naturella Alapítvány a Pilisszentiváni Gyermekekért
Közhasznú Szervezet
adószám: 18074686-1-13
- Pilisszentiváni Sportegyesület
adószám: 18670385-1-13
- Pilisszentivánért Faluszé-
pítő és Környezetvédelmi
Egyesület
adószám: 19175687-1-13
- Pilisszentiváni Nyugdíjas
Egyesület
adószám: 18676178-1-13
- Pilisszentiváni Polgárórség és
Tűzoltó Egyesület
adószám: 19183969-1-13
- Pilisszentiváni Helytörténelmi
Egyesület
adószám: 18720590-1-13
- Pilisilen Nagycsaládosok
Közhasznú Egyesülete
adószám: 18718386-1-13
- Pilisszentiváni Óvodás Gyermek-
mekért Alapítvány
adószám: 18707575-1-13

Ha van olyan szentiváni egyesület, amely kimaradt a fenti felsorolásból, kérjük, keresse fel szerkesztőségünket.

Szentiváni Újság

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik Futó Károlyt utolsó útjára elkísérték, sírjára koszorút, virágot helyeztek, valamint azoknak, akik gyászunkban bármilyen formában osztoztak.

A gyászoló család

Új családsegítő munkatárs

Új munkatárs látja el a családsegítői feladatokat a Pilisszentiváni Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál. Piehl Ibolya február 22-én kezdte meg a munkát. A járvány miatti korlátozások idején személyes ügyfélfogadásra és családlátogatásra nincs lehetőség, szükség esetén Piehl Ibolyát a 06 70 642 6253-es telefonszámon érhetik el.

Beiratkozás iskolába és óvodába

Minden tanköteles korba lépő, azaz 2015. augusztus 31-én, illetve azelőtt született gyermeket kötelező beírni a lakóhely/tartózkodási helye szerint illetékes, vagy a választott iskola első évfolyamára. Az iskolai beiratkozás időpontja április 15–16. 2021. április 9-én 17.00-kor a leendő elsős szülők részére online szülői értekezlet lesz. Erre a szentivaniiskola.hu-n található, „iskolás leszek” képre kattintva lehet regisztrálni.

Minden gyermek legalább napi négyórás óvodai nevelésre kötelezett abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig betölti a 3. életévét, a nevelési év kezdőnapjától (2021. szeptember 1-jétől) kezdve. Az óvodai beiratkozás április 20. és május 20. között esedékes. A pontos dátumot az óvoda jelöli ki, melyet közzétesz majd a honlapján (nemzetisegiovoda-pilisszentivan.hu).

Mindig akad tennivaló

A községgazdálkodási csoport munkatársai folyamatosan figyelemmel kísérik, és szükség szerint karbantartják a község köztereit, járdáit, útjait. A téli fagyokat követő csapadékos időszak sokszor elmosza az utat és az útpadkát, a szilárd burkolaton pedig kátyúkat okoz. Ez az idei tél végén, tavasz elején is sok feladatot adott. A községgazdálkodás munkatársai az elmúlt időszakban feltöltötték a padkát az orvosi rendelővel szemben és a Bem utcában, elszállították a Templom-hegyi lépcső mellett kidőlt fát, talajrendezési munkálatokat végeztek a játszótéren és környezetében, utat javítottak a Szabadság soron és a vízvezető árkokat is folyamatosan tisztítják a településen.

Új plébános Solymáron és Szentivánon

Március 14-i hatállyal Szemere János atyát nevezte ki Solymár és Pilisszentiván plébánosává Spányi Antal megyéspüspök.

Szemere János 1995-ben érettségizett a Budapesti Piarista Gimnáziumban, majd német–lengyel szakon tanult a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. 2004-ben nyert felvételt a Székesfehérvári Egyházmegye papnövendékei közé, 2010. június 24-én szentelték pappá Székesfehérváron. Ezt követően három évig tanult Rómában, ahol egyházi jogi licenciát szerzett. A lelkipásztori szolgálat mellett 2014-től bíróként, 2017-től a bíróság vezetőjeként (officiálisként) is tevékenykedik. Helyettes plébánosként szolgált 2013–2014-ben Székesfehérvár-Vízivárosban, ezután plébánosként előbb Válon, majd Adonyban, 2016 óta pedig Lajoskomáromban. Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök 2021. március 14-i hatállyal nevezte ki Solymár és Pilisszentiván plébánosává.

Szentiváni karatés siker

Február 27–28-án Szarvason zajlott le a magyar karatésok egyedülálló kezdeményezése, a Hayashi Magyar WKF Karate Liga, amelynek szervezői a vírushelyzet korlátozásai közepette is találtak megoldást a versenyzésre. A négy lezajlott forduló tükrében a megvalósult összefogás egyértelműen sikerként könyvelhető el: 33 egyesület több mint 300 versenyzője találkozott havi rendszerességgel, kis csoportokra felosztva a kétnapos rangadókon.

A 10-11 éves fiú kata (formagyakorlat) versenyszámban a Gankaku Sportegyesületet három versenyző képviselte, köztük a pilisszentiváni Óvári Miklós Csanád. Miklós a 2., 3. és 4. fordulón tudott részt venni, melyből kettőt megnyert. Ezzel az eredménnyel a ranglista élére került, megnyerve ezzel az első Magyar Karate Ligát. Gratulálunk az eredményhez!

Gankaku SE

OLTÁSHELYZET

Pilisszentivánon folyamatosan zajlik a Covid-19 elleni oltás. Dr. Gábeli Márta március közepén rendelkezésre álló adatok alapján válaszolt a kérdéseinkre.

Hol tartunk most az oltási tervben? Melyik csoport kap oltást?

Az oltási tervben egymás mellett szerepel az idős emberek mielőbbi védetté tétele és a fiatalabb, krónikus betegek vakcinációja. Ezért pontosan nem lehet megmondani, hogy éppen hol tartunk. A háziorvosok minden héten új listát kapnak a meghatározott korú és meghatározott betegségekkel küzdő, előzetesen oltásra regisztrált személyek nevével. A Kormányhivatal jelzi, hogy mennyi vakcinát kap az adott háziorvos, és hogy mennyi és milyen betegségekkel küzdő személyt kell oltásban részesíteni vagy oltópontra küldeni. Az azonban általános elv, hogy adott csoporton belül mindig a legidősebb korú személyekkel kell kezdeni az oltásszervezést.

Körülbelül hányan kapták meg eddig a koronavírus elleni oltást a településen?

A saját praxisomban 290 személy van, aki vagy a rendelőben kapta meg az oltást, vagy én irányítottam oltópontra. Dr. Nádor Emese praxisában is hasonló ez a szám. Ezek a személyek felül első körben részesültek védőoltásban a helyi egészségügyi dolgozók, valamint azok, akik központi szervezés keretében, sms-értesítés után kaptak védőoltást. Ennek alapján azt gondolom, hogy hozzávetőleg 700-800 személy beoltottságával lehet számolni Pilisszentivánon.

Hányféle vakcinával oltanak, és eddig milyen tapasztalatokról tud beszámolni?

A Pfizer és Szputnyik oltóanyag kivételével minden más vakcinát adtunk és adunk a rendelőben. Erre a két oltásra a Szent Margit Kórház oltópontjaira kell irányítanunk a betegeinket. Az általunk adott vakcinák között szerepel a Moderna, az Astra és a Sinopharm oltóanyag. Szerencsére egyik oltás után sem tapasztaltunk mellékhatásokat. Enyhe oltási reakciók, mint hőemelkedés, izomfájdalom vagy érzékenység a beadás helyén előfordultak, de ezeken kívül más reakcióval nem

találkoztunk. Ennek alapján azt mondhatom, hogy az összes oltóanyag megbízható. Sajnos olyan eset azonban előfordult, hogy az első oltás után valaki elkapta a fertőzést és megbetegedett. Ez azonban nem az oltóanyag hibája, hiszen védeltséget csak a két oltás tud adni, az első vakcina beadása után még nem teljes a védeltség.

Személyes tapasztalatom alapján azt mondhatom, hogy az oltóanyagok elfogadottsága széles körű. Csak néhány esetben volt olyan kérés, hogy más vakcinát kértek az oltásra jelentkezők, mint amit mi felkínáltunk. Elmondható, hogy a betegek megbíznak a forgalomban levő oltóanyagokban, legyen az bármilyen országból származó.

Szentiváni Újság

TÁJÉKOZTATÓ A GÉPJÁRMŰADÓRÓL

Tisztelt adózóink!

Ezúton hívjuk fel figyelmüket, hogy 2021-től az éves gépjárműadó megfizetése már nem az önkormányzathoz történik, hanem a NAV-hoz.

Érkeznek a gépjárműadó határozatok

A változás a gépjármű-üzembentartókat (tulajdonosokat) nem érinti, plusz teendőjük nincs. A fizetendő adóról, az aktuális fizetési határidőkről és az új gépjárműadó-bevételi számláról szóló levelek kézbesítése február közepén indult. Országosan mintegy 3 millió 200 ezer gépjármű-üzembentartó érintett, ennyien kapnak a postástól személyesen átvehető, hivatalos iratot. A levelek gyártása és kézbesítése akár több hetet is igénybe vehet. A gépjárműadó befizetésével érdemes várni a határozat átvételéig, mivel abban szerepelnek a pontos információk.

A gépjárműadó első részletét a korábbi években megszokott március 15. helyett idén elég április 15-éig befizetni, a második részletet pedig szeptember 15-éig a 410-es adónemhez tartozó, 10032000-01079160 számú, NAV Belföldi gépjárműadó bevételi számlára. A befizetéskor az átutalási bizonylat közlemény rovatába először az adószámot vagy az adóazonosító jelet kell beírni, majd a jármű rendszámát. Ha ez elmarad, akkor a NAV nem, vagy csak késedelmesen tudja a befizetett összeget a befizetőhöz kapcsolni.

Aki pénzforgalmi számla nyitására nem kötelezett, az fizethet banki átutalással, a levélhez mellékel csekken, az elektronikus fizetéseket és elszámolásokat biztosító alrendszeren (EFER-en) keresztül szintén átutalással vagy akár az ügyfélszolgálatokon bankkártyával. Ha valaki esetleg elveszíti a csekket, akkor újat a NAV ügyfélszolgálatán kérhet.

A pénzforgalmi számla nyitására kötelezettek kizárólag belföldi pénzforgalmi számlájukról átutalással rendezhetik a befizetést.

A 2020. december 31-én meglévő adómentességet és szüneteltetést az önkormányzatok adatszolgáltatása alapján a NAV automatikusan figyelembe vette az adó kivetésénél, ezért ezt nem kell újból bejelenteni. A 2021. január 1-jétől keletkezett, módosult és bejelentett mentességek nyilvántartásba vételéről a NAV nem küld határozatot.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

A Magyar Posta közleménye

A Magyar Posta Zrt. a gépjárműadóról szóló leveleket hivatalos iratként kézbesíti a címzettnek. A hivatalos iratot a címzett és a vele ugyanazon a címen lakó 14 éven felüli személy, illetve a címzett meghatalmazottja veheti át. A hivatalos irat kézbesítését a posta kétszer kísérli meg. Sikertelen kézbesítéskor értesítést hagy hátra, amin megjelöli, hogy a küldemény 5 munkanapon belül melyik postán vehető át. Ha a küldeményt nem keresik, a kézbesítő ismét kiviszi. A levelet a posta így 5+5 napig őrzi, ennek lejártá után visszaküldi a feladóhoz. A koronavírus-járvány miatt a személyes átvételt igénylő levelek kézbesítése érintésmentesen zajlik. A küldemény átvételekor a kézbesítő a nála lévő PDA-eszközön rögzíti az ügyfél személyi igazolványának számát, mellyel egyidejűleg átvettnek minősíti a küldeményt, aláírás a címzettől nem szükséges. A mintegy 3,2 millió adózói levél kézbesítése folyamatosan zajlik február közepétől várhatóan március második feléig.

Magyar Posta Zrt.

Amennyiben az adózó a gépjárműadó befizetését az idén is az önkormányzat gépjárműadó számlájára teljesítette, akkor adófizetési kötelezettségét nem teljesítette (függetlenül attól, hogy az összeget a 2021. évi gépjárműadója megfizetésére szánta). A gépjárműadót ettől az évtől az állami adóhatóság gépjárműadó számlájára kell megfizetni (utalni). Az önkormányzati adóhatósághoz tévesen fizetett összeget az önkormányzati adóhatóság más, általa kezelt adóra vagy nyilvántartott köztartozásra számolja el. A tévesen megfizetett összeg visszatérítése csak az adózó külön kérelmére történhet meg.

Lukács Ágnes
adóügyi főtanácsos

Bővülnek a környezet vasúti parkolói

A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. folytatja a vasútfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő beruházásokat. Az esztergomi vonal mentén a közeljövőben 393 új P+R parkoló építését tervezik, ezek közül többnek a Szentivánról vonatkozó is örülhetnek. A NIF tájékoztatása szerint Esztergomban 149, Solymáron 92, Leányváron 68, Pilisvörösváron 57, Piliscséven 27 férőhellyel tervezik bővíteni a P+R kapacitást. A vonal mentén most meglévő, 1496 férőhelynyi teljes parkolókapacitás így 26%-kal nő, ezzel is csökkentve a 10-es út terheltségét.

Góliát Gumiklinika
Új és használt, 80-90%-OS ABRONCSOK
EXTRÉM MÉRETEKBE IS!

Nyitva:
H-P: 8⁰⁰-17⁰⁰
Szo: 8⁰⁰-12³⁰
V: zárva

2085 Pilisvörösvár, Budai út 18/A
(Toyota kereskedés mellett)
Tel.: (+36) 30/606-5921
(06) 26/331-897

Szervizünkben a raktárról vásárolt új abroncsok szerelése díjmentes.

www.goliatgumi.hu

- *használt és új abroncsok értékesítése
- *gumiszerelés 10-23"-ig
- *centrozás
- *gumiabroncs és felni javítás
- *szezonális gumi/felni tárolás
- *alu- és lemezfelni értékesítése (új és használt)

PÁLYÁZATOK, FÁSÍTÁS, HITÉLET

Mit jelent egy hívő közösségnek, ha elveszti a pásztorát? E havi interjúnkban többek között erről beszélgettünk Poppréné Révay Gyöngyi polgármesterrel, de sok más közérdekű téma is szóba került.

Múlt hónapban alaposan körbejártuk a költségvetés kérdését, pontos adatokat azonban akkor még nem tudtunk. Azóta már látjuk, hogyan alakulnak a fő számok.

A várakozásokhoz képest sokkal jobban alakultak a számok. A helyi iparüzési adónak egy része valóban kevesebb lett, viszont a nagy cégeinktől magasabb adóbevételekre számíthatunk, így egy közel másfél milliárdos költségvetést tudtunk összeállítani. A bevételi fő összeg 1 435 617 454 forint, és ugyanennyi a kiadási főösszegünk is, tehát a kettő egyensúlyban van, és ez nagyon megnyugtató.

Ez egy nagyon jól előkészített költségvetés, köszönet érte a pénzügyi vezetőnek, a pénzügyi osztálynak és a képviselő-testület tagjainak. Bár testületi ülések nem lehetnek, a költségvetés egyeztetésekkel, egyetértésben jött létre. Sokat tanácskoztunk, és próbáltuk úgy megtalálni a fő pontokat – erről már sokszor beszéltem az előző interjúkban –, hogy a takarékoság, a tartalékunk megtartása, a szoros keretek közti tervezés legyen a fő irányelv. Ezt sikerült betartani, és nem szeretnénk innen visszalépni – annak ellenére sem, hogy tartalékaink a vártnál jobban alakultak –, hiszen soha nem látjuk előre az előttünk álló évet, éveket. Ahogyan egy jó háztartásban az ember tartalékol és észszerűen tervez, úgy próbáltunk tenni mi is.

Éppen ezért gondoltunk arra is, hogy pályázatokkal fogjuk kiegészíteni ezt az összeget. A beruházási tartaléknál csak azokat a feladatokat írtuk be a költségvetésbe, amelyek elengedhetetlenek, mint például az oktatási in-

tézmények villámhárítása, a világításfelújítási munkák az óvodában vagy a tetőjavítás. Számos olyan feladat van, ami nem halasztható, ezeket már a tavalyi évben előkészítettük, és idén szeretnénk őket megvalósítani. Nagy kő esett le a szívünkről, amikor végre összeállt minden, és elkészült a költségvetés.

Milyen pályázatokra számítanak?

Nagy szerencse, hogy mi az 5000 fő alatti lakosságszámmal részt vehetünk a Magyar Falu Programban. Már az első, illetve a második pályázati csoportban is pályáztunk, nyertünk, és azok a projektek mostanra el is készültek. Amit nagyon szeretnénk idén megvalósítani, az az útfelújítás. A tavalyi vízcső-rekonstrukció miatt a Ságvári utcának az útburkolata megsérült, ennek javítására szeretnénk pályázni. Az még most dől majd el, hogy a Magyar Falu Programon belül vagy a Belügyminisztérium által kiírt, önrésszel járó pályázati rendszerben fogjuk megpróbálni.

Tavaly pályázati pénzből megújult a Szabadság soron az úttest, ami nagyon jó minőségű lett, de a járda megsínylette a munkálatokat. Annak rendbetételére nem nyújtott lehetőséget a pályázat, és saját erőből sem jutott rá pénz. Reméljük, idén lesz olyan pályázat, amivel tudjuk ezt orvosolni. Tervezünk az óvoda udvarán is fejlesztéseket, a burkolatot kellene megújítani a játékok alatt. Ez jelentős összeg, kb. 9 millió forint, a felére lehet pályázni a Magyar Falu Programon belül. Egyelőre ezek a konkrét pályázati tervek, de igyekszünk mindig

figyelni a lehetőségeket. A képviselőknek is vannak ötleteik, elképzeléseik, összefésüljük majd ezeket azzal, hogy mihez tudunk pályázati forrást szerezni. A költségvetésre visszautalva, a zöldkeretünk is magasabb lett, így a zöldterületek fejlesztésére idén többet tudunk fordítani.

Ha már zöldterület... Javában zajlik a faluban egy fásítási program. Hol tart éppen?

Egy tavalyi nyertes pályázat eredménye, hogy el lehetett indítani a „Zöldesítsünk!” mozgalmat. 30 fára pályáztunk és meg is nyertük, a 15 hárs- és 15 platánfa március vége felé érkezik. Arra gondoltunk, milyen jó lenne, ha az emberek a magukénak éreznék a fákat. Így az az ötlet született, hogy ezeket nem csak egyszerűen elülteti az önkormányzat, hanem személyek vagy családok fogadhatják örökbe a fákat, vállalva az ültetés mellett a gondozást is. Úgy nőhetnek fel a gyermekek, hogy tudják, ezt a fát az ő családjuk ültette! Végül elkelt mind a harminc fa.

Hosszas variálás és területfelmérés után úgy döntöttünk, hogy két helyen ültetjük el őket. Az egyik a Kuczmagrét, ahol az öreg, korhadt, életveszélyes jegenyét, fűzfákat úgyis ki kellett vágni. Ide kerülnek a hársfák, a platánokat pedig a Sport utcában, a futballpálya mentén ültetjük el.

Ezzel a projekttel hosszú-hosszú évtizedekre tervezünk, és a jövő felé tettünk egy nagy lépést. Bár a fákat az örökbefogadók gondozzák majd, az önkormányzat is figyelni fog erre, és megad minden segítséget. Az ültetéshez szakember segítségét kértük, a fakivágásokat végző cég segít majd ebben is. Nagy izgalommal várjuk, hogyan megy ez a gyakorlatban.

Említette, hogy a fák cseréje vagy bármi egyéb, a faluban zajló földmunka során gyakori, hogy silt és egyéb hulladék kerül elő a földből. Mit tesz ezzel az önkormányzat?

Sajnos a földmunkák során mindenféle találatunk, üvegektől kezdve az autókalkatrészen át az építési törmelékig. Ez a növények számára nyilván

nem megfelelő talaj. Önkormányzati területen ilyenkor teljes talajcserét végzünk: elszállítjuk a szennyezett földet, majd szakemberek által összeállított menetet szerint talajfertőtlenítést végzünk, és a helyére teljesen új, értékes táptalajt telepítünk. Gyakori probléma ez nemcsak nálunk, de a környező településeken is.

Csaba atya halála az egész közösséget megrázta. Ön személy szerint és polgármesterként is jó kapcsolatot ápolt az atyával. Hogyan emlékszik rá és a közös munkára?

Amikor 6 évvel ezelőtt Csaba atya ellátogatott ide, a polgármesteri hivatalba, még Péntes Gábor volt a polgármester, én pedig alpolgármester voltam. Az első találkozás meghatározó élmény volt számomra. Rendkívül közvetlen, jó kedélyű, életvidám ember volt. Mint lelki vezető, egy hívő közösség vezetője, hihetetlen erővel bírt. Mindig mindenkinek olyan útravalót, lelki táplálékot adott, amiből sokáig lehetett erőt meríteni. Fialta kora ellenére hihetetlen bölcsesség volt benne. Nagyon nagy tervei voltak Szentivánnal kapcsolatban, ezért is fájdalmas, hogy ezen az úton nem jutottunk tovább. Nekem a személyes életemben is meghatározó ember volt, sokszor ültünk együtt az irodámban, beszélgettünk a jövőről, de akár a nehézségekről is. Azt gondolom, hogy az a lelkielő, ami benne volt, kicsit magányos is tette, hiszen úgy érezte, hogy mindent egyedül kell vinnie. Talán jó néhányan érezzük most azt, hogy lehetett volna még többet segíteni neki. Sosem mutatta a gyengeségeit, példaértékű az, ahogy a terheit viselte.

Az utolsó beszélgetésünk szintén meghatározó számomra. Augusztusban volt itt, akkor határoztuk el, hogy keresünk pályázatot és kialakítjuk a templom és az iskola közötti belső teret. Még augusztus 20. előtt álltunk, és az önkormányzat, a hivatal dolgozói minden segítséget megadtak ahhoz, hogy egy rendkívül különleges szentmise jöhessen létre. Ennek tudom, hogy nagyon örült. Az volt az egyik vágya, hogy egy kicsit Szentivánra is tudjon koncentrálni, hiszen tudjuk, hogy Solymáron hatalmas munkát vitt véghez. Látva annak az eredményét, megvolt benne minden elszántság, hogy itt is elkezdjen valami hasonlót.

Különleges szemmel tekintek a katolikus egyház papjaira. Úgy érzem, hogy a 21. században az a feladat, amit ők vállalnak és végeznek, egészen más értelmet nyert, mint évtizedekkel ezelőtt. Akkor küzdeni kellett azért, hogy valaki elmehessen egy szentmisére a lakóhelyén. Én olyan helyről jöttem, ahol ezt még büntették. Ma már szerencsére bárki járhat misére, de a papoknak nem lett könnyebb a dolguk. Sokkal nehezebb számukra most helyt állni, és a mai szabad világban azoknak az elvárásoknak és feltételeknek megfelelni, amire felkésztik őket, amire az életüket teszik. Mindezt értünk teszik. Éppen ezért én az újság lapjain is csak megköszönni tudom Csaba atyának azt, amit Szentivánért, a szentiváni emberekért tett. Személyesen pedig köszönetet mondok mindazért az útravalóért, amit kaptam tőle, és úgy érzem, hogy az ő égi közbenjárása tovább fogja erősíteni Szentiván közösségét.

Szemere János atya személyében új lelki vezetőt kapott a szentiváni közösség is...

Nehéz helyzete ez az életnek, amikor az ember benne van a gyászban, és még fel sem fogja, hogy micsoda változás történt. Egy közösséget nagyon mélyen megtör, ha elveszti a pásztorát. Ugyanakkor mégis fantasztikus dolog az, hogy van új, kinevezett egyházvezetőnk Szemere János atya személyében. Az pedig külön megtisztelő, hogy személyesen meglátogatott itt a hivatalban, és közel két órán keresztül beszélgettünk. Érdeklődött Pilisszentivánról, az itteni emberekről, nagyon jó hangulatú beszélgetés volt. Éreztem benne a lelkesedést, hogy nagy energiával fogja gondjába venni a szentiváni híveket, és ezt fontos feladatának tartja. Így egyszerre van az ember szívében szomorúság és öröm. Nagy szeretettel várjuk őt, és Isten áldását kívánjuk a munkájára!

Palkovics Mária

Forrás: polgármesteri hivatal

Forrás: polgármesteri hivatal

KISS CSABA PLÉBÁNOSTÓL BÚCSÚZUNK

2021. február 16-án, életének 40., papságának 14. évében súlyos betegségben, szentségekkel megerősítve elhunyt Kiss Csaba solymári plébános.

Csaba atya Budapesten született 1981. december 9-én. Pappá 2007. június 23-án szentelték Székesfehérvárott. Káplánként szolgálta Budaörs híveit 2007 és 2011 között, majd 2011-ben Velence plébánosa lett. 2014-től Solymáron szolgált, ellátva Pilisszentivánt is.

Temetésére 2021. március 4-én, csütörtökön került sor a solymári római katolikus temetőben, a járványhelyzet miatt szűk körben. A temetés előtt, reggel 7 és 9 óra között több száz ember búcsúzott tőle a solymári templomban egy szál virággal. A 10 órakor kezdődő gyászmisét, amit a PilisTV-n és a Templom téren elhelyezett kivetítőn élőben közvetítettek, Spányi Antal püspök úr celebrálta.

A szertartásokon a járványhelyzet miatt csak kevesen vehettek részt. Ezért a gyászmise után, miközben a koporsót szállító jármű a templomtól a temetőig haladt, sokan az úttest két oldalán felsorakozva, főhajtással búcsúztak Solymár és Pilisszentiván plébánosától.

A gyászmise megtekinthető a PilisTV YouTube-csatornáján a mellékelt QR-kód mobiltelefonos beolvasásával.

Fotó: Budai András

Fotó: Budai András

Csaba atyáért

Sok-sok jóakarató, jó szándékú pilisszentiváni híve búcsúzik Csaba atyától, tevékeny papi életének utolsó félévi, szentiváni eseményeinek felidézésével.

Itt élt a közelünkben, minket szolgált papi hivatásával. Vártuk a vasárnapi misét, vártuk színvonalas prédikációja hozzánk intézett szavait, melyekből egy-egy gondolatot mindig sikerült elvinni a következő hétre. Gyónatáskor segített elviselni lelkünk terheit. Az augusztus 20-i kenyérszentelés nagyszabású megünneplésére nagy odaadással készült. Súlyos betegen is felszentelte az új festményekkel megszépített kálvária stációit, lelkesen készítette fel az elsőáldozásra unokáinkat.

A hétköznapi kórházi kezelések során erőt gyűjtött, hogy hétvégén Solymáron és Szentivánon megélhesse plébánosi hivatását, hívei ne maradjanak plébánosuk és mise nélkül. Erőn felül próbálta szolgálni híveit még az utolsó időben is.

Vajon megköszöntük-e ezt legalább egyszer is neki? Oly ritkán jutott eszünkbe érte imádkozni, segítségünket felajánlani, együttérzésünkről biztosítani...

Nem jajgatott, nem panaszkodott, hogy milyen nehéz a testi és lelki teher, amit visel. Az egészségével kapcsolatos keresztje mellett – amit többnyire türelmesen, de néha némi elkeseredettséggel, talán türelmetlenséggel hordozott – volt-e benne még elég remény és elég erő, ha úgy érezte, csalódott bennünk, ha egyedül, segítség, jóindulat nélkül maradt?

Uram! Köszönjük Neked Csaba atyát! Köszönjük, hogy csinosan, fiatalon a papi hivatásra szólítottad, hogy erőt adtál neki e nehéz hivatás elfogadásához, megéléséhez. Köszönjük, hogy fájdalmasan rövid papi életéből nekünk is jutott egy vékony kis szeletke.

Kép forrása: polgármesteri hivatal

Örökké emlékezni fogunk ifjú lelkesedésére, amellyel 2014-ben közénk jött, a hallomásból vagy TV-ből, videóból ismert Budaörsi Passióban megélt Jézus-szerepére, a szentiváni szentmiséken elhangzott tanításaira, a kedves, vidám hangulatú keresztelőkre, a felemelő házasságkötésekre, arra, hogy milyen lelkiismeretesen sietett a haldoklók megsegítésére a betegek szentségével, és arra, ahogy még betegen is mindig igyekezett a temetéseken megadni elhunytjainknak a végtisztséget.

Örökké emlékezni fogunk az idei augusztus 20-i felemelő kenyérszentelésre a templom- és iskolaudvarban, amikor a járvány első hullámának bezártsága után végre újra együtt ünnepelhetett a falu apraja-nagyja. Szívünkben élnek a szeptemberi elsőáldozás szívet-lelket melengető, a gitáros énekkar dalaival kísért percei, az utolsó közös szenteste megható, a szomorú titkot már sejtető, de Jézus megszületését méltón örvendezve megünneplő hangulata. Ezek voltak utolsó találkozásaink. Hála értük!

Most mindezekért hallgasd meg, Urunk, híveid kiáltását! Fogadd országodba Csaba atyát, emlékezzél meg gyermeki hűségéről, engedelmisségéről, amellyel a papi hivatásra szóló meghívásodnak eleget tett, papi életének minden igazságáról, nehézségéről, kitartásáról, minden neked tetsző szolgálatáról! Oldozd fel lelkét minden esetleges bűne, hibája kötelékétől, légy hozzá irgalmas, adj neki örök nyugodalmat!

Nyugodj békében, Csaba atya!

gbk

Búcsúznak a cserkészek

Kedves Csaba atya!

Köszönjük Neked mindazt, amit mi, cserkészek Tőled tanulhatunk, Veled átélhattunk. Köszönjük a tábori szentmisét, ahol szavaid összefonódtak szívünk Isten felé vágyódásával, a táncoló fényvel, a madarak énekével. Köszönjük áldásra emelt kezeidet, amikor zuhogó esőben megszentelted cserkésztthonunkat. Köszönjük lényegre törő szavaidat, biztatásodat, támogatásodat.

Áldás legyen égi utadon! Szeretettel gondolunk Rád.

A cserkészek

Huszárfelvonulás Szentivánon

Március 15-én az Equidom Lovasclub látványos felvonulásával emlékezhetünk az 1848–49-es forradalomra és szabadságharcra.

Fotók: Szima Roland

Mivel a szokásos megemlékezés idén március 15-én elmaradt, idézzük fel az elmúlt évek ünnepeit a PilisTV videója segítségével:

Karkötő, ami összeköt

Közös megemlékezés helyett idén játszani hívta a lakosokat Pilisszentiván önkormányzata március 15-e alkalmából. A Légy te is márciusi ifjú! program ötletgazdája Balasi Anikó kulturális referens volt, a megvalósításban Fehér Magdolna, a Generációk Háza munkatársa volt segítségére.

A Fő téren és a Szent Borbála téren március 10-én és 11-én kézműves csomagokat helyeztek ki, melyek segítségével nemzeti színű karkötőket készíthettek a vállalkozó kedvűek. Az akció rendkívüli sikert aratott, több mint négyszáz csomag talált gazdára, visszajelzéseként sok köszönő levél és fotó érkezett az önkormányzathoz. A készletek kicsik és nagyobbak körében egyaránt népszerűek voltak. A kedvező fogadtatást látva Balasi Anikó elmondta: fontolóra veszi, hogy hagyományt indít el a játékkal.

Az elkészített karkötők viselésével bárki márciusi ifjává válhatott, így jelképesen közösen ünnepelhetjük az 1848–49-es forradalmat és szabadságharcot.

PILISSZENTIVÁN 2021

DÍSZÍTS TE IS TOJÁSFAJT!

Március 29. és április 1. között a Fő téren óriás nyuszi vár Benneteket!

A kosárban díszes tojásokat találotok, a tojások egyik oldalát a PILISI LEN díszíti.

Erre járva a tojás másik felét egyszerű technikával helyben megdíszítheted és felakaszthatod

A KÖZÖS, PILISSZENTIVÁNI BARKAFÁRA.

Ezekben az időpontokban várunk Titeket:

- március 29-én, hétfőn 15–17 óra között
- március 30-án, kedden 10–12 óra között
- március 31-én, szerdán 15–17 óra között
- április 1-jén, csütörtökön 10–12 óra között.

Arra kérünk, hogy ne gyertek csoportosan és viseljétek maszkot. Az egyszerre jelen lévőök száma nem haladhatja meg a 8 főt. Megértésüket köszönjük!

PILISSZENTIVÁN 2021

REJTVÉNYTÁR

JÓZSEF ATTILÁVAL
A Magyar Költészet Napja április 11.

HÁROM REJTVÉNY

ÁPRILIS 1. ÉS 11. KÖZÖTT ITT:

www.pilisszentivan.hu
<https://www.facebook.com/pilisszentivan.hu>

A megfejtéseket ide várjuk:
balasianiko@pilisszentivan.hu
Határidő: 2021. április 14.

Ha mindhárom feladványt hibátlanul teljesítetted, részt veszel a sorsoláson.
A három szerencsés nyertest könyvvel ajándékozunk meg.

**HA MÁR NEM LEHETÜNK EGYÜTT,
JÁTSSZUNK EGYÜTT!**

Köszönet kántorunknak

A közelmúltban 64 évi szolgálatot követően nyugdíjba ment Pilisszentiván szeretett kántora, Neubrandt Ferenc. Ebből az alkalomból Gábeliné Brandhuber Kati a hivatalos egyházközségi köszöntés előtt a templomi hirdetőtáblán olvasható szöveggel búcsúzott tőle. Alábbi írásunkat az ő köszönő szavai alapján állítottuk össze.

Neubrandt Ferenc az egyházi zene művelésére és szolgálatára szentelte életének közel hat és fél évtizedét. Feri bácsi Gáta József, néhai kántorunk példáját, oktatását, tanácsait követve indult el ezen a nemes pályán

1956-ban. Évekig segédkántorként tevékenykedett, ismerkedett a magyar és a szentiváni német egyházi dalkincs szövegével és melódiájával, majd 1984-től az ő feladata lett a liturgiák zenei kísérete. Igazi hivatásává vált ez a szép feladat. Magas szakmai tudását folyamatosan fejlesztve a környék elismert, sok helyre meghívott, mindenhol tisztelt és szeretett kántoraként végezte szolgálatát, az egyházi zene elhivatott mestere lett.

A pilisszentiváni templom orgonájának sorsát is szívügyének tekintette. Az ő kántorsága alatt többször felújították a hangszer, majd 1990-ben megépült a jelenlegi új, tízregiszteres orgona. Ennek utolsó felújítására 2016-ban került sor, felszentelése, megáldása (mint azt nemrég a PilisTV segítségével újra felidézhetjük) Csaba atya nevéhez fűződik. Az ő kezdeményezésére Ferenc pápa – érdemei elismeréseként – pápai áldásban részesítette Feri bácsit.

Szeretett kántorunk fáradhatatlanul dolgozott a szentiváni német egyházi dalkincs megőrzéséért. Az őseink, Gábeli József és János templomatyák által összegyűjtött, német templomi énekeinek szövegeit – eredetileg kották nélkül – 1927-ben adták ki. Ennek alapján Neubrandt Ferenc fáradságot nem ismerő munkával lekottázta az énekeket, így az ő érdemeinek köszönhetően 1996-ban megjelenhetett a Lobet den Herrn! című ének- és imakönyv. Emellett 2010 és 2015 között összeállította a fenti német énekek orgonakíséretének gyűjteményét, ami Orgelbuch címmel jelent meg, felbecsülhetetlen segítségnyújtva a jelen- és utókor kántorainak.

Feri bácsi és felesége, az őt mindenben támogató Piroska alapította 48 évvel ezelőtt a Pilisszentiváni Vegyeskórust, és azt azóta is vezetik. Köszönjük a hangulatos, felemelő templomi koncerteket, melyek felüdülést hoztak napjainkba, és amelyek úgy hiányoznak mindnyájunknak a vírus csendes napjaiban.

Szívből köszönjük Feri bácsi mély hittel végzett munkáját, és a Jóisten áldását, hosszú, boldog életet kívánunk neki! Reméljük még nagyon sokáig felcsendülnek templomunkban Feri bácsi orgonajátékától kísért magyar és német templomi énekeink!

Vergelt's Gott! Köszönjük, Feri bácsi!

KÖZÖSSÉG ÉS KULTÚRA

Balasi Anikót már korábbról ismerhetik a településen, hiszen közel egy évig ő szerkesztette a Szentiváni Újságot, december közepe óta pedig kulturális referensként dolgozik a polgármesteri hivatalban. Most múltjáról és jövőbeli terveiről is kérdeztük.

Egy, a kulturális élet szempontjából is nagyon nehéz időszakban vállaltad el ezt a pozíciót... Szeretted a kihívásokat?

Való igaz, hogy a járvány kellős közepén vállaltam el, de a lehetőség ekkor adódott, az önkormányzat tavaly novemberben hirdette meg az állást.

Sorsszerűnek érzem, hogy ebben a munkakörben dolgozom, és éppen Pilisszentivánon. Sorsszerű, mert az eddigi munkatapasztalataim, a személyes habitusom, sőt még a származásom is sok kis forrásként itt futnak össze. Közel harminc éve veszek részt rendezvényszervezésben ilyen vagy olyan formában. Mivel mindezt a községében tettem, némi jártasságot szereztem az önkormányzatok működését illetően is. A szomszéd település polgármestere mellett két évig önkormányzati tanácsadóként dolgoztam, kis megszakítással pedig közel három évig újságíró-szerkesztői munkát láttam el. Mindegyiket nagyon élveztem külön-külön, de a jelenlegi munkakörömben mindez ötvöződik. Arról nem is beszélve, hogy édesapám pilisszentiváni, szülőháza a mai Tájház. Számtalan jó emlék és aktuális élmény köt a faluhoz.

Mesélj egy kicsit arról, milyen szakmai út vezetett a jelenlegi munkádig!

A Pécsi Tudományegyetemen végeztem, majd a Corvinus Egyetemen szereztem másoddiplomát. Az iskolai évek alatt szinte folyamatosan dolgoztam, mindig a rendezvényszervezés felé sodort az élet. Visszatekintve úgy érzem, hogy a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál megálmodója indított el engem azon az úton, ahol most járok. Akkori főnököm – egy könyvkiadó igazgatója – alapította meg ezt a rendezvényt, és már a legelső fesztivál megszervezésébe bevont. Hatalmas útavalót kaptam azokban az években. Később megszülettek a gyermekeim, majd Vörösváron a Művészetek Háza intézményvezetője voltam több mint két cikluson keresztül. Szép időszak volt. Azokban az években vonta össze az önkormányzat a zeneiskolát, a kultúrházat és a városi könyvtárat. Kihívás akadt bőven. 13 év után végül saját elhatározásból váltottam. Aztán jött a média, a csabai önkormányzat és Pilisszentiván.

Nagy lendülettel vágta bele a munkába. Milyen szempontok vezérelnek a programszervezésben?

Az egyik fő szempont, hogy a jó dolgok előtt fejet kell hajtani. Pilisszentivánon kiemelkedően aktív közösségi élet van, noha ezt a járvány az elmúlt egy évben jelentősen megtépázta. Az egyesületek saját szervezésű programokat gondolnak, tagjaik nem restek cselekedni. Kulturális szakemberként ezt tiszteletben tartom.

Feladataim között szerepel a rendezvényszervezés, de a munkakörömhöz tartozik az önkormányzati kommunikáció, a falu közösségi-kulturális életét érintő események, projektek koordinálása, a közösségi színterek üzemeltetésével kapcsolatos feladatok ellátása és a polgármester munkájának támogatása is. Mindebből következik, hogy a munkavégzésem során a másik fő szempont az, hogy megpróbáljam összefüggéseiben látni a dolgokat. Ezt hívom helikopterszemléletnek.

Hogy látod, jól alakul az együttműködés a civilekkel?

Az elmúlt egy évnek, és vélhetően a következő fél évnek az egyik vesztese a közösségi élet. Mivel Pilisszentivánt nemcsak azóta ismerem, amióta itt dolgozom, hanem előtte is volt rálátásom a helyi ügyekre, magam is állíthatom, hogy az itteniek rendkívül aktívak, együttműködők és segítőkészek. Elég csak

arra gondolni, hogy a decemberi Szentiváni Községek Guruló Karácsonyfája programhoz kivétel nélkül minden egyesület és intézmény egy szóra csatlakozott, vagy hogy a „Légy Te is márciusi ifjú” kampányban rendkívül sokan részt vettek, most pedig már húsvétra készülünk.

Aktuális projekt, hogy a helytörténésekkel azon dolgozunk, hogy a nemrég felújított volt zsellérházakban állandó kiállítóhely létesüljön, és több civil szervezet elnökével beszéltem már, hogy ha a járvány elül, és programokat szervezhetnek, hogyan tudnánk összedolgozni. Kicsit kikíváncsoltam belőlem a megállapítás, hogy „így könnyű”. A falu ügyes-bajos dolgait érintően a polgármester, az önkormányzat és a hivatal munkatársai részéről kiemelkedően támogató légkört tapasztalok.

Biztosan vannak már további terveid is...

Úgy gondolom, hogy sikerrel szervezhetnénk helyben is kamaraelőadásokat. Kis létszámú, minimális technikai igényű, ugyanakkor erős tartalommal bíró színpadi produkciókat rendszeresen be lehetne mutatni az iskola dísztermében. Már egyeztettem színészekkel, produkciós irodákkal, mindenki nyitott az együttműködésre. Többek között Mácsai Pál, Húvösvölgyi Ildikó, Huzella Péter, Rékasi Károly színművészek, illetve több kisebb társulat került szóba. Azt feltételezem, hogy ha túl leszünk a járvánnyal terhelt időszakon, érdeklődésre tartana számot az előadás-sorozat. Ennek sajnos azonban most még nincs itt az ideje.

Szokád a kultúra, ami másnak hobbi. Te mivel foglalkozol a legszívesebben szabadidőben?

Úgy fogalmaznék inkább, hogy a szakmám az emberi kapcsolatok és a táj értelemben vett kultúra. Rajongok a versekért, értékelem a jó filmeket, sokszor magával ragad az előadóművészet. A hobbim viszont inkább a természet és a kutyánk. A családnak egyik tagja Kókusz, egy border collie. Vele járom az erdőt. Kora reggel, nyáron már 5 óra után indulunk, nincs olyan nap, hogy erről lemondanék. És persze mindenkifelett hobbim a családom.

Nagyszerű férjvel és csodás gyermekekkel áldott meg az élet. Férjem sürgősségi szakorvos, idősebb fiam egyetemista. Édesapja pályáját választotta, orvosnak készül. Az ifjabb gimnáziumba jár, rendkívül kreatív, figyelmes természet, ő még keresi az útját. Nagyon büszke vagyok mindkettőjükre. Férjemmel lassan 25 éves házasságunk leszünk, és még ennyi év után is gyakran megállapítjuk, hogy nekünk a legjobb a világon.

Mester-Kovács Erzsébet

Új lakóhelyek a madaraknak

A Jági-tó körüli mesterséges fészekodútelep újabb odúkkal bővült. Az Egy a Természettel Nonprofit Kft. a 2021-es budapesti Vadászati Világkiállításához kapcsolódóan, a környezet-tudatos gondolkodásmód és szemléletformálás érdekében szervezett országos szintű akcióprogramja keretében 60 mesterséges fészekodút és 6 madáretetőt bocsátott a Dunálpoly Nemzeti Park Igazgatóság rendelkezésére. Ebből 18 odút és 2 madáretetőt a Pilisi Len Látogatóközpont kapott meg kihelyezésre. A program célja elsősorban az volt, hogy az ifjúság környezet- és természetvédelem iránt való elköteleződését alakítsa, mélyítse.

A madárodúkat ezért mi is gyerekek közreműködésével helyeztük ki. Az erdő „lakáskészítői” a harkályok. Egy hím nagy fakopáncs egy költési időben akár 4-5 odút is kiváj az öreg fák törzsébe, de csak a legszimpatikusabbat használja fel párjával a költésre. A többit elfoglalhatják az albérlők, azaz azok a madárfajok, amelyek odúlakók, de nem képesek saját maguknak odút készíteni, mint például a széncinege, kék cinege, barátcinege, csuszka, örvös légykapó. Egy fiatal fákból álló erdőben a harkály nem tud odvakat kialakítani, ezért mi segítünk az említett madárvédelmi eszközök kihelyezésével.

A házuk táján is érdemes mesterséges fészekodút kihelyezni. Egy széncinege pár a költési idő alatt akár több kilónyi kártevőtől – rovaroktól, lárváktól, hernyóktól – szabadíthatja meg a kertünket, igazi biológiai védelmet biztosítva ezzel a növényeink számára.

Karlné Menráth Réka

KÖNNYEDÉN KERTÉSZKEDNI

Nehéz fizikai munka nélkül is lehet üde díszkertünk és szépen termő veteményesünk. A tavasszal esedékes kerti munkákhoz kértünk tanácsokat Csapó Attila kertésztől, aki nemrég vette gondozásába Pilisszentiván zöldterületeit. Tanácsai még a lusta kertészeknek is tetszeni fognak.

A tavaszi munkákkal alapozzuk meg az egész évet a kertben. Ezek bár idő- és munkaigényesek, mégis nagyon fontosak. Melyek ezek a tevékenységek? Ilyenkor metsszük a fákat, bokrokat és készíjtjük elő a veteményezést, valamint ez a palántanevelés időszaka is. A metszés nagy tapasztalatot kíván, lehet tanulmányozni szakkönyveket, videókat, de a gyakorlatban tanulható meg a legjobban. Évekig tartó folyamat, amíg kitaláljuk, hogy ha valahol levágunk egy ágat, hol fog erőteljesebben növekedni egy másik. Ezért Csapó Attila azt tanácsolja, hogy kezdőként kérjük tapasztalt hozzáértők segítségét, és figyeljük, hogy a tavaszi metszések után hogyan formálódik a fa alakja.

A veteményezés előkészítése általában a talaj felásásából, esetleges trágyázásából szokott állni. Az ásás sajnos kemény munka, és egy idő után sziszifusz-nak tűnhet, főleg a nagyobb területek esetén, hát még a későbbi állandó kapálás! Azonban egy egyszerű szemléletváltással könnyebbé tehetjük a dolgunkat: bízzuk a kertünkre a talajszerkezet kialakítását és a gyomirtást!

Ásó, kapa helyett

Mit tegyünk tehát, ha szakítani szeretnénk az ásás és a külső tápanyagbevitel hagyományával? Egyszerű a megoldás. A talaj porhanyósításához az áson kívül egyszerű kéziszerszámok állnak rendelkezésünkre. Ilyen a csillagkapa vagy a karmos kézi kultivátor. Ezek fellazítják a felszínt, de nem hatolnak túl mélyen a földbe.

A trágyahordás helyett a lekaszált gyomokat, fákról, bokrokról metszett gallyakat terítsük szét, és egy elektromos fűnyíróval aprítsuk fel. Így a zöldhulladék tömege akár a huszadára is csökkenhet, ezt az értékes anyagot pedig

Végü példát az erdőről

Ahhoz, hogy lássuk, miként végzi el helyettünk a kertünk a legnehezebb munkákat, elég egy erdei sétát tennünk: az erdőt nem ássa és nem trágyázza senki, mégis burjánzik, és tele van színekkel. A nem bolygatott talaj él, nyüzsögnek benne a mikroorganizmusok, melyek táplálkoznak, lebonyolítják az anyagcsere folyamatát, kialakítják a saját életterületüket, aszerint, hogy mennyi levegőhöz, napfényhez és tápanyaghoz férnek hozzá.

Az ásással felborítjuk ezt a kialakult rétegrendet, a talaj felszínén vagy ahhoz közel lakó, levegővel érintkező (aerob) mikroorganizmusokat leforgatjuk a mélyebb rétegekbe, míg a levegővel nem érintkezőket (anaerob) felhozzuk a felszínre. Ez utóbbiak szaporodni kezdenek, robbanásszerűen megnő a populációjuk, és az anyagcseréjük során nitrogén-dioxidot választanak ki, ami felszívódik a növények gyökerein keresztül egészen a levelekig. Ez a gáz a szén-dioxidnál nagyobb mértékben felel az üvegházhatás kialakulásáért.

A kerti föld minőségének javítására használt talajcsere hasonló hatást vált ki. Ha 30-40 cm-es mélységben felszedjük a talajt, majd műtrágyával, jobb esetben komposztal dúsított új réteget terítünk le, valójában egy éles határt képezünk a két réteg között. Ezzel szemben a talaj minőségét a legjobban azzal tudjuk javítani, ha nem viszünk el semmit róla, és visszaforgatjuk mindazt, ami belőle származik.

helyben azonnal felhasználhatjuk a talaj takarására. Sőt már az összegyűjtés nélküli fűnyírással is sokat tehetünk a talajunkért. Ezzel a komposztálás is sokkal egyszerűbb tevékenységgé válik. Voltaképpen ugyanúgy járunk el, mint a természet, hiszen ott sehol sem fordul elő, hogy az ősszel lehullott lomb még tavasszal és nyáron is megmarad.

Ha a kapálást is el szeretnénk kerülni, jó, ha tudjuk, hogy a talaj egészségének mutatója a benne található élő gyökök mennyisége. Ebbe beletartoznak a gyomnövények is. A leggyakrabban előforduló gyomok – mint például a parlagfű és a tarack – megjelenésének megvan a maga oka. A parlagfű feladata, hogy az ősszel felhordott komposztból a telen a talaj mélyebb rétegeibe mosódott tápanyagokat hosszú, karós gyökerével felhozza, beépítse a leveleibe, később elszáradva visszaforgatja a felszíni rétegbe. A közutakatnak örvendő tarack pedig egyike az utraviola sugárzásnak leginkább ellenálló növényeknek, elterjedésével megóvja a földet a kiszáradástól. Ha ősszel nem ásunk, nem nyomjuk le a tápanyagokat, illetve ha némi árnyékolást biztosítunk a kertünknek fák és bokrok segítségével, jóval kisebb számban jelennek meg ezek a gyomok.

Vessünk magról

Láttuk tehát, mit kell tennünk, hogy tápanyagban gazdag, gyommentes kiskertünk legyen, jöhet az ültetés. Tavasszal szokás a szobai, konyhai ablakba tett tejföldsdobozokba magokat vetni, hogy aztán a májusi fagyok elmúltával kiültes-

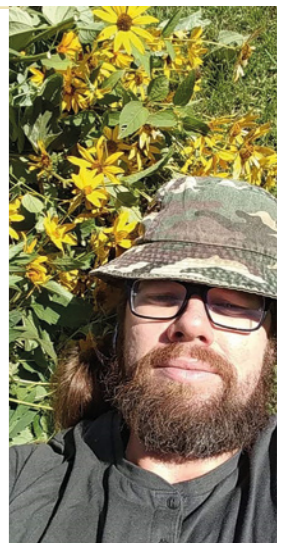
sük a kis növényeket. Ha ezt a módszert választjuk, tudnunk kell, hogy a palántákat szokatni kell a kinti körülményekhez: meleg, napos időben kivinni a szabadba, majd még mielőtt nagyon lehülne este a levegő, visszavinni szobahőmérsékletre. Ez rengeteg időt, odafigyelést kíván, és fárasztó is lehet, ha sok palántát nevelünk. Ezzel szemben februártól egyre többféle zöldségmagot ültethetünk helyben vetéssel, április végétől pedig szinte minden növény vethető, beleértve a rendkívül fagyérzékeny paradicsomot és paprikát is. Igaz, hogy így később lesz termésünk, de cserébe sokkal erősebb és életképesebb növényeink lesznek, és a kései fagyok sem tesznek nagyobb kárt bennük, hiszen lesz idejük a kikelés helyén adaptálódni az adott terület körülményeihez.

Végezetül még egy idő- és munkatakarékos jó tanács: ha nem tervezünk túl nagy veteményest, csak néhány kedvelt zöldséget szeretnénk termesztetni, érdemes olyan területet választani hozzá, ami nincs túl messze a bejárati ajtótól.

Amennyiben valakinek felkeltette az érdeklődését az ásás nélküli kertművelés módszere, Kökény Attila és Gyulai Iván interneten is fellelhető írásaiból, videóiból tájékozódhat az elméleti háttérrel. Ha pedig megérintett már minket a zero waste (hulladékmentes háztartás) mozgalom szele, melynek Tóth Andi az első számú magyarországi szószólója, kiviethetjük ezt a felfogást a kertbe is. Bármilyen legyen a motivációnk – saját magunk kímélése vagy a hulladékok hasznosítása –, műveljük kertjeinket örömmel!

Mester-Kovács Erzsébet

Csapó Attila a cikkben leírt módszereket alapul véve végzi kertészi tevékenységét Pilisszentivánon. Hogy egy példát említsünk: itt is gondot okoz a tarack az összeültetésekben. Ő hasonló igényű növényekkel támad vissza, például bársonyvirág és pillangóvirág ültetésével. Ezek talajtakaróként viselkednek, így kevesebb gyomlálásra és öntözésre van szükség, ráadásul évről évre újra vetik magukat a magjaik elszórásával. Az orvosi rendelő előtti füves terület kioldításához pedig fehérhere – közismertebb nevén lóhere – magjait ülteti el, mely szintén tarackolva terjed és háromhetente felmagzik, ezzel összefüggő, dús zöldfelületet ad, szinte gondozásmentesen. Attila célja, hogy a szemmel látható eredmények mindenki számára meggyőzőek legyenek.

Szépül a zöldsziget

Így is kinézhet egy fenntartható, alternatív módszerekkel művelt kert

HÚSVÉT RÉGEN

Megkerestem telefonon Taller Józsefné Tisztos Margit nénit, aki idén töltötte be a 90. életévét, hogy meséljen a régi szentiváni húsvétokról. Remélem, még sokszor fog mesélni!

Húsvét a nagyhéttel kezdődik. Addigra már mindenki igyekezett elvégezni a tavaszi nagytakarítást is. Virágvasárnapon volt a barkaszentelés. A szentelt barkát a kertben kialakított „nyuszifészek” mellé szúrták. Ünnepe után felkerült a padlásra. Ha nagy vihar volt, kis darabot a tűzbe vetettek belőle, úgy hitték, az megvéd a villámcsapástól.

Virágvasárnap után szigorúbban vették a böjtöt. Akadt több olyan család, ahol ezen a héten már nem ettek húst. Volt, aki a böjti időszakra külön fogadalmat tett. Margit néni egyik nagybátyja, aki erős pipás volt, letette a pipát és csak a feltámadási körmenet után gyújtott rá ismét. Egy másik egész böjt alatt nem borotválkozott, húsvétra már úgy nézett ki, mint egy őseMBER.

Csütörtökig mindenki igyekezett a kinti munkákat elvégezni. Nagycsütörtökön délelőtt voltak a templomban a szertartások. Ekkor volt a tűz- és vízszentelés. Barkát is égettek, ebből került a betegeknek és másoknak a homlokára a „bűnbánat jele”. Mivel este már nem volt mise a templomban, sok asszony felment a kálváriára imádkozni. Ezen a napon „a harangok elrepültek Rómába”. Margit néniék gyerekként lesték az eget, hátha látják, amikor repülnek. Délután a ministránsok kereplővel járták a falut, a templomnál találkoztak és megbeszélték, ki merre menjen.

Péntek nagyon fájdalmas nap volt mindenkinek. Reggel elmentek a templomba a „csonka” misére – így hívták, mert akkor nem volt átváltoztatás. Ott oltárfosztás volt, vagyis az összes díszítést leszedték, és a kereszteken az Úrjézus alakját lila kendővel leköttették. Délután a templomtól processzióval mentek a kálváriára és végig a stációkon. Ezen a napon volt a legszigorúbb böjt, nagyon sok helyen még zsírral sem főztek, és csak egyszer laktak

Szabadtéri mise

Margit néni lánya, Mariann a locsolókkal

jól. Margit néniék nem ittak semmit, még a reggeli kávé vagy teát sem, csak miután hazajöttek a kálváriáról. Ezek egyéni szokások voltak, amelyeket van, aki átvett a régiektől, és van, aki nem.

Szombaton reggel volt a mise, este pedig a feltámadási körmenet. Estére már visszajöttek a harangok Rómából. A háború után Margit néniéknél volt a kápolna kulcsa. Minden évben ünnep előtt rendbe kellett rakni, kitakarítani, feldíszíteni. Virágok a kertekből kerültek. Az esti körmenet után családotul mentek imádkozni a kálváriára, egész éjjel folyamatosan.

Vasárnap jött a „nyuszika”, tojásokat kaptak, és ha egy narancs is volt a fészekben, az már nagy szó volt. Azután a mellettük lévő hegyoldalról gurították a tojásokat, amelyik összetört, azt meg kellett enni. A fiúk fémpénzt dobáltak a tojásokba, akinek sikerült beleállítani, elnyerte az összes tojást.

A ministránsok húsvéthétfőn kosarakkal a kezükben bejárták a falu házait, tojást és kis fémpénzt kaptak, amin a végén a falu egyik kocsmájában becsületesen megosztottak. Hétfőn jöttek a locsolók is, nem csak kölnivel. A lányok sétáltak fel-alá az úton, majd jöttek a fiúk, látszólag üres kézzel. Amikor a lányok odaértek, spriccelt a szódavíz, mert a fiúk előzőleg a szódásüveget a fogójával beakasztották hátul a nadrágjukba.

Hétfőn nevezetes volt még az Emmausz-járás. Hajnalban a férfiak néhány csoportja (köztük a templomatyák és a kántor) több irányból kiment a hármastárhoz, odafelé szótlánul a rózsafüzért imádkozva. Odafenn énekeltek, természetesen kis kortyolgatás is volt.

Köszönöm Margit néninek az érdekes beszélgetést.

Ziegler Ágota
Fotók: Ziegler Ágota gyűjteményéből